



วารสารอิเล็กทรอนิกส์
ทางการศึกษา

OJED, Vol. 20, No. 2, 2025. Article ID: OJED-20-02-013
Article Info: Received 26 June, 2025; Revised 7 October, 2025; Accepted 17 October, 2025

OJED
An Online Journal
of Education
www.tci-thaijo.org/index.php/OJED

ปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2

Administrative Factors Affecting the Being Professional Learning Community of Schools under Surat Thani Primary Educational Service Area Office 2

ชัยเดช เครือเปรม¹ กุลชลี จงเจริญ^{2*} และ ฐิติกรณ์ ยาวิไชย จารึกศิลป์³

Chaiyadet Krueaprem¹ Koolchalee Chongcharoen^{2*} and Thitikorn Yawichai Charueksil³

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ปัจจัยการบริหารสถานศึกษา 2) การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา 3) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารสถานศึกษากับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา และ 4) ปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา ตัวอย่าง ได้แก่ ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 จำนวน 313 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามที่มีค่าความเที่ยงด้านปัจจัยการบริหารสถานศึกษา เท่ากับ .93 และด้านการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา เท่ากับ .96 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน ผลการวิจัย พบว่า 1) ปัจจัยการบริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก 2) การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก 3) ปัจจัยการบริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กันเชิงบวกกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาอยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 4) ปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ด้านการจัดสรรทรัพยากร และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยรวมกันพยากรณ์การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา ได้ร้อยละ 52.80

คำสำคัญ : ปัจจัยการบริหารสถานศึกษา, ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ, โรงเรียนประถมศึกษา

¹ นักศึกษามหาบัณฑิต แผนกวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช อีเมล : krueaprem@gmail.com
Master student in Department of Educational Administration, School of Educational Studies, Sukhothai Thammathirat Open University.
Email: krueaprem@gmail.com

² รองศาสตราจารย์ ดร. ประจักษ์นวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช อีเมล : koolchalee.cho@stou.ac.th
Associate Professor (Ed.D.) in Department of Educational Administration, School of Educational Studies, Sukhothai Thammathirat Open University.
Email: koolchalee.cho@stou.ac.th

³ อาจารย์ ดร. ประจักษ์นวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช อีเมล : thitikorn_yawichai.jar@stou.ac.th
Lecturer (Ph.D.) in Department of Educational Administration, School of Educational Studies, Sukhothai Thammathirat Open University.
Email: thitikorn_yawichai.jar@stou.ac.th

* Corresponding Author

Abstract

This research aimed to study 1) school administration factors, 2) school professional learning communities, 3) the relationship between school administration factors and school professional learning communities, and 4) school administration factors affecting school professional learning communities. The sample consisted of 313 teachers under the office of Surat Thani primary educational service area. Selected via stratified random sampling. The research instruments were a questionnaire with a reliability of .93 for school administration factors and .96 for school professional learning communities. Data were analyzed using mean, standard deviation, Pearson's product moment correlation coefficient, and stepwise multiple regression analysis. The research results found that 1) school administration factors were at a high level, 2) school professional learning communities were at a high level, 3) school administration factors were positively related with school professional learning communities at a high level of statistical significance at the .01 level, and 4) school administration factors affecting school professional learning communities were at a statistical significance at the .01 level, namely resource allocation and information technology. All factors can be combined to predict the professional learning community of educational institutions by 52.80 percent.

Keywords: educational administration factors, professional learning community, primary school

บทนำ

ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) เป็นแนวคิดการพัฒนาวิชาชีพครูที่มุ่งเน้นให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รวมกลุ่ม ร่วมมือ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันอย่างต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและยกระดับคุณภาพผู้เรียน กระบวนการ PLC เน้นการสร้างวิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วมกัน การทำงานเป็นทีม การสืบเสาะหาความรู้และการใช้ข้อมูลจริงมาเป็นฐานในการพัฒนา ตลอดจนการปรับปรุงการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง แนวคิดนี้สะท้อนถึงการเปลี่ยนบทบาทจากการเป็นเพียง “ผู้ให้บริการ” และ “ผู้รับบริการ” ไปสู่ “การเป็นหุ้นส่วน” ในการพัฒนาวิชาชีพและแก้ปัญหาการเรียนการสอนร่วมกัน ความสำคัญดังกล่าวทำให้กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานเลขาธิการคุรุสภาและสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา กำหนดให้การดำเนินงาน PLC เป็นนโยบายหลักที่สถานศึกษาทุกแห่งต้องใช้ในการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง (นันทน์ภัสชัยสงคราม, 2561)

นอกจากนี้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 มุ่งจัดการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยเปิดโอกาสให้สังคมมีส่วนร่วม กระจายอำนาจสู่เขตพื้นที่การศึกษาและท้องถิ่น รวมถึงส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2566) อีกทั้งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 กำหนดให้รัฐจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และช่วยเหลือกลุ่มเปราะบางให้สามารถดำรงชีวิตอย่างมี

คุณภาพ ส่งผลให้เกิดการปรับปรุงกฎหมายเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนไป (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎีกา, 2565) สำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ครูต้องปรับการสอนให้สอดคล้องกับเทคโนโลยีและผู้เรียนยุคใหม่ โดยเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ลึก สร้างนวัตกรรมได้ และส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต (พัชรภา ตันติสุขเวช, 2560) ทั้งนี้จากงานวิจัยของ เกศกาญจน์ ทองจันทร์แก้ว และ จรัส อติวิทยากรณ์ (2565) ยังพบว่า ปัจจัยด้านการบริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในระดับสูง สะท้อนถึงความสำคัญของการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพต่อการพัฒนาวิชาชีพครูและคุณภาพของผู้เรียนโดยรวม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 เป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่หลักในการพัฒนานโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษา ตลอดจนการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาภายในเขตพื้นที่ อย่างไรก็ตาม จากผลการทดสอบ O-NET ปีการศึกษา 2565 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในรายวิชาคณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และวิทยาศาสตร์ยังไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 50 และต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2, 2567) นอกจากนี้จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT) พบข้อจำกัดที่สำคัญ ได้แก่ การขาดการพัฒนาทักษะของบุคลากร ปัญหาโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยี ความไม่ปลอดภัยทางไซเบอร์ ภาระงานของผู้บริหารที่มากเกินไป และการมีส่วนร่วมของบุคลากรที่ยังจำกัด รวมถึงการเป็นชุมชนการเรียนรู้แห่งวิชาชีพที่ยังไม่เข้มแข็ง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการสะท้อนผลเชิงวิชาชีพยังอยู่ในระดับต่ำ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2, 2567) แม้จะมีงานวิจัยเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) อยู่บ้าง แต่ส่วนใหญ่มุ่งเน้นในระดับภาพรวม หรือพื้นที่ที่มีความพร้อมสูง ขาดการศึกษาในบริบทเฉพาะของเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ซึ่งมีลักษณะเฉพาะด้านทรัพยากรและบริบทการบริหาร อีกทั้งยังขาดการวิเคราะห์เชิงลึกถึงบทบาทของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งและความยั่งยืนของ PLC

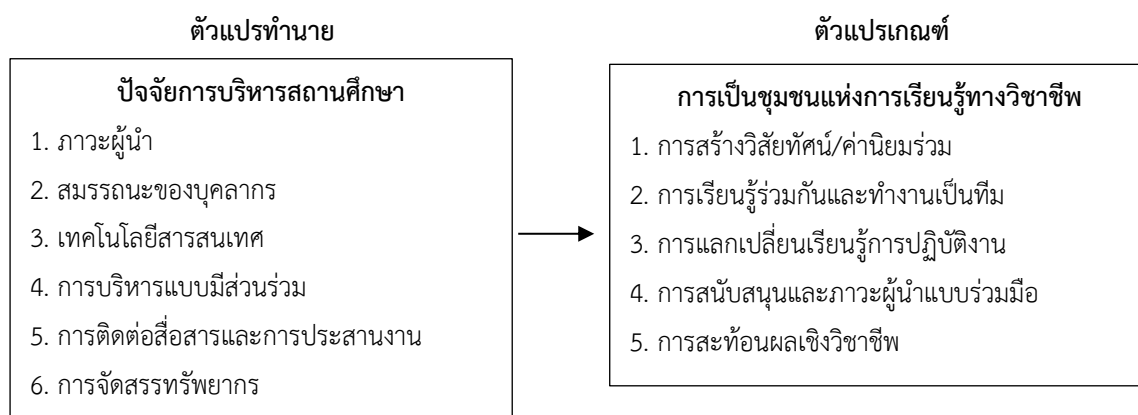
จากเหตุผลและความจำเป็นดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญในการศึกษาปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา ทำให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ต่อไป

จากการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา จาก ยศสรวดี กริ่งไกร (2560) สุนันท์ รุ่งอรุณแสงทอง (2561) วริศรา อรุณกิตติพร (2561) สุรศักดิ์ ปาเฮ (2562) มิรินทร์ พนมอุปการ (2563) วิมาลย์ ลีทอง (2563) วาทีณี พูลทรัพย์ (2564) ขวัญเพชร พลวงศ์ (2564) ทรงพร อุดรพันธ์ (2564) สุภาภรณ์ เทียงทางธรรม (2564) กิตติชัย ออาจหาญ (2565) นราดล ยตะโคตร (2565) ญัฐณิชา ภูดีสม (2565) สุรัชย์ พรหมปากดี (2565) และ ชามา

เทียนโสภา (2566) ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา 2) สมรรถนะของบุคลากร 3) เทคโนโลยีสารสนเทศ 4) การบริหารแบบมีส่วนร่วม 5) การติดต่อสื่อสารและการประสานงาน และ 6) การจัดสรรทรัพยากรที่เพียงพอ และสังเคราะห์องค์ประกอบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จาก สำนักพัฒนาครูและบุคลากรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2560) ศิวกร รัตติโชติ (2561) วิชัย วงษ์ใหญ่ และ มารุต พัฒนาผล (2562) วิราวรรณ เพ็ชรนาว่า (2563) วรัชยา ประจำ (2563) ปาริชาติ สีพันธุ์บุญ (2564) กิตติพงษ์ ต่างเกษิ (2565) มาติยะห์ จารงค์ (2566) Stoll et al. (2006) DuFour et al. (2010) Hord et al. (2010) Martin et al. (2011) Kenoyer (2012) และ Clarke (2014) ได้แก่ 1) การสร้างวิสัยทัศน์/ค่านิยมร่วม 2) การเรียนรู้ร่วมกันและทำงานเป็นทีม 3) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้การปฏิบัติงาน 4) การสนับสนุนและภาวะผู้นำแบบร่วมมือ และ 5) การสะท้อนผลเชิงวิชาชีพ นำมาเขียนเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย (ภาพ 1)

ภาพ 1

กรอบแนวคิดในการวิจัย



วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารสถานศึกษา ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2
2. เพื่อศึกษาการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารสถานศึกษากับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2
4. เพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2

วิธีการวิจัย

1. ประชากรและตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 1,622 คน

1.2 ตัวอย่าง คือ ครู จำนวน 313 คน ได้มาโดยวิธีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยตาราง Krejcie and Morgan ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 จากนั้นใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling) ตามขนาดของสถานศึกษา และวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม 3 ส่วน ได้แก่ 1) สถานภาพส่วนบุคคล มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (check list) 2) ปัจจัยการบริหารของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 จำนวน 6 ด้าน ด้านละ 5 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบมาตรประมาณค่า (rating scale) โดยนำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาจำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหาร การศึกษา ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยทางการศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีค่าดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหา (IOC) รายข้อ 1.00 แสดงว่าแบบสอบถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยในระดับสูง และมีค่าความเที่ยง เท่ากับ .93 หมายถึงแบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือสูงมาก และ 3) การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จำนวน 5 ด้าน ด้านละ 5 ข้อ มีลักษณะคำถามเป็นแบบมาตรประมาณค่า มีค่าดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหา รายข้ออยู่ระหว่าง 1.00 และมีค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม เท่ากับ .96

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยทำหนังสือขอความร่วมมือเก็บรวบรวมข้อมูลถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากตัวอย่างจำนวน 313 คน โดยเก็บข้อมูลในลักษณะออนไลน์ผ่าน Google form พร้อมติดตามการตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์และสามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูลได้จำนวนทั้งสิ้น 313 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

นำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ประกอบด้วย

1. วิเคราะห์ปัจจัยการบริหารสถานศึกษาโดยการหาค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
2. วิเคราะห์การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาโดยการหาค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารสถานศึกษากับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาโดยการหาค่าสหสัมพันธ์อย่างง่ายแบบเพียร์สัน (Pearson product-moment correlation) (r)

4. วิเคราะห์ปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาโดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุ (Multiple regression analysis) โดยวิธีแบบขั้นตอน (Stepwise)

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. ปัจจัยการบริหารสถานศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.30, SD = 0.55$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม ($M = 4.37, SD = 0.60$) ด้านสมรรถนะของบุคลากร ($M = 4.35, SD = 0.58$) ด้านภาวะผู้นำ ($M = 4.28, SD = 0.62$) ด้านการติดต่อสื่อสารและการประสานงาน ($M = 4.28, SD = 0.61$) ด้านการจัดสรรทรัพยากร ($M = 4.26, SD = 0.64$) และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ($M = 4.23, SD = 0.61$) ตามลำดับ (ตาราง 1)

ตาราง 1

ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยการบริหารสถานศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2

รายการ	ค่าเฉลี่ย (M)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)	ระดับ
1. ด้านภาวะผู้นำ	4.28	0.62	มาก
2. ด้านการจัดสรรทรัพยากร	4.26	0.64	มาก
3. ด้านสมรรถนะของบุคลากร	4.35	0.58	มาก
4. ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	4.23	0.61	มาก
5. ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม	4.37	0.60	มาก
6. ด้านการติดต่อสื่อสารและการประสานงาน	4.28	0.61	มาก
ภาพรวม	4.30	0.55	มาก

2. การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.34, SD = 0.47$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการเรียนรู้ร่วมกันและทำงานเป็นทีม ($M = 4.44, SD = 0.51$) ด้านการสนับสนุนและภาวะผู้นำแบบร่วมมือ ($M = 4.35, SD = 0.49$) ด้านการสร้างวิสัยทัศน์/ค่านิยมร่วม ($M = 4.32, SD = 0.60$) ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การปฏิบัติงาน ($M = 4.30, SD = 0.56$) และด้านการสะท้อนผลเชิงวิชาชีพ ($M = 4.29, SD = 0.43$) ตามลำดับ (ตาราง 2)

ตาราง 2

ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2

รายการ	ค่าเฉลี่ย (M)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)	ระดับ
1. ด้านการสร้างวิสัยทัศน์/ค่านิยมร่วม	4.32	0.60	มาก
2. ด้านการเรียนรู้ร่วมกันและทำงานเป็นทีม	4.44	0.51	มาก
3. ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การปฏิบัติงาน	4.30	0.56	มาก
4. ด้านการสนับสนุนและภาวะผู้นำแบบร่วมมือ	4.35	0.49	มาก
5. ด้านการสะท้อนผลเชิงวิชาชีพ	4.29	0.43	มาก
ภาพรวม	4.34	0.47	มาก

3. ปัจจัยการบริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 อยู่ในระดับสูง ($r = .691$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาสูงสุด คือ ภาวะผู้นำ รองลงมาได้แก่ การจัดสรรทรัพยากร สมรรถนะของบุคลากร เทคโนโลยีสารสนเทศ การบริหารแบบมีส่วนร่วม การติดต่อสื่อสารและการประสานงาน ตามลำดับ (ตาราง 3)

ตาราง 3

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารสถานศึกษากับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2

ปัจจัยการบริหาร สถานศึกษา	การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา					
	(Y ₁) ด้านการสร้าง วิสัยทัศน์/ ค่านิยมร่วม	(Y ₂) ด้านการ เรียนรู้ ร่วมกัน และ ทำงาน เป็นทีม	(Y ₃) ด้านการ แลกเปลี่ยน เรียนรู้การ ปฏิบัติงาน	(Y ₄) ด้านการ สนับสนุน และภาวะ ผู้นำแบบ ร่วมมือ	(Y ₅) ด้านการ สะท้อนผล เชิงวิชาชีพ	(Y _{tot}) การเป็นชุมชน แห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพของ สถานศึกษา
ด้านภาวะผู้นำ (X ₁)	.580**	.695**	.573**	.683**	.372**	.707**
ด้านการจัดสรรทรัพยากร (X ₂)	.548**	.764**	.587**	.639**	.385**	.706**
ด้านสมรรถนะของบุคลากร (X ₃)	.148**	.603**	.589**	.667**	.386**	.635**

ตาราง 3 (ต่อ)

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารสถานศึกษากับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2

ปัจจัยการบริหาร สถานศึกษา	การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา					
	(Y ₁)	(Y ₂)	(Y ₃)	(Y ₄)	(Y ₅)	(Y _{tot})
	ด้านการสร้าง วิสัยทัศน์/ ค่านิยมร่วม	ด้านการ เรียนรู้ ร่วมกัน และ ทำงาน เป็นทีม	ด้านการ แลกเปลี่ยน เรียนรู้การ ปฏิบัติงาน	ด้านการ สนับสนุน และภาวะ ผู้นำแบบ ร่วมมือ	ด้านการ สะท้อนผล เชิงวิชาชีพ	การเป็นชุมชน แห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพของ สถานศึกษา
ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (X ₄)	.528**	.640**	.541**	.496**	.386**	.624**
ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม (X ₅)	.389**	.559**	.348**	.555**	.278**	.516**
ด้านการติดต่อสื่อสารและ การประสานงาน (X ₆)	.322*	.537**	.530**	.647**	.461**	.573**
ปัจจัยการบริหารสถานศึกษา (X _{tot})	.514**	.701**	.583**	.674**	.414**	.691**

** ความสัมพันธ์มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* ความสัมพันธ์มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
ได้แก่ ด้านการจัดสรรทรัพยากร (X₂) ($\beta = .449$) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (X₄) ($\beta = .321$) โดยมีค่า
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุ (R) เท่ากับ .728 และค่าสัมประสิทธิ์การทำนายหรืออำนาจพยากรณ์ที่ปรับแก้
(Adjusted R²) เท่ากับ .528 โดยร่วมกันพยากรณ์การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ได้ร้อยละ 52.80 (ตาราง 4) สามารถ
เขียนสมการในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

$$Y = 0.568 + 0.487 X_2 + 0.360 X_4$$

$$Z = 0.449 X_2 + 0.321 X_4$$

ตาราง 4

ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ที่อยู่ในรูปคะแนนดิบ (B) และที่อยู่ในรูปคะแนนมาตรฐาน (β)

ตัวแปร	คะแนนดิบ		คะแนนมาตรฐาน	t	p-values
	B	Std.error	β		
(Constant)	.568	.199		2.853	.005
X ₂	.487	.068	.449	7.175	.000
X ₄	.360	.070	.321	5.127	.000
R = .728, R ² = .530, Adjusted R ² = .528, Std.error = .384, F = 179.078					

อภิปรายผล

ผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายผลการวิจัยเป็น 4 ข้อดังนี้

1. ผลการวิจัยที่พบว่า ปัจจัยการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 อยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายด้านนั้นสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรสวรรค์ สุขพรหม (2565) และ วริศรา อรุณกิตติพร (2561) ที่พบว่า ปัจจัยการบริหารของสถานศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ ก็อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการบริหารจัดการเชิงระบบที่เน้นคุณภาพและความเหมาะสมตามบริบทพื้นที่ ทั้งนี้เพราะสถานศึกษามีจุดเด่นในการพัฒนาบุคลากรผ่านการเรียนรู้จากวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลในสถานศึกษา เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ปัจจัยด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วมมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดนั้น สอดคล้องกับกิจกรรมและโครงการพัฒนาบุคลากรที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2, 2567) ทั้งนี้เพราะสถานศึกษามีการพัฒนากระบวนการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลอย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้แนวทางการบริหารที่ยึดพื้นที่เป็นฐานให้สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของชุมชนในพื้นที่อย่างแท้จริง

แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมนี้ยังเชื่อมโยงกับแนวคิดการบริหารเชิงประชาธิปไตยซึ่งเน้นการเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ ส่งเสริมการยอมรับนโยบายและเป้าหมายของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วริศรา อรุณกิตติพร (2561) ที่ระบุว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมคือการส่งเสริมให้บุคลากรในองค์กรมีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และร่วมกันตัดสินใจในการดำเนินงาน ขณะที่ สุนันท์ รุ่งอรุณแสงทอง (2561) เสนอว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมช่วยขับเคลื่อนองค์กรให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ผลการวิจัยที่พบว่า ระดับของการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากนั้นสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เอกพงษ์ ดิษแสง (2565) และ นันทน์ภัส ชัยสงคราม (2561) ที่พบว่า ระดับของการดำเนินงาน PLC ในสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ทั้งนี้เพราะสถานศึกษามีการเรียนรู้จากวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และระบบนิเทศที่เน้นบริบทของพื้นที่ เพื่อให้การพัฒนาสอดคล้องกับ

ความต้องการจริงของสถานศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2, 2567) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดของการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ คือ ด้านการเรียนรู้ร่วมกันและการทำงานเป็นทีม โดยมีค่าในระดับมากสอดคล้องกับงานของ ศิวกร รัตติโชติ (2561) ที่เน้นว่าการเรียนรู้และทำงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์เป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาทีมและผู้เรียน รวมถึงแนวคิดของ นันทน์ภัส พิมพกรกิติกุล (2565) ซึ่งเสนอว่า การทำงานเป็นทีมต้องเปิดเผยข้อมูล รับฟังความคิดเห็น และร่วมกันพัฒนางานโดยไม่จำกัดตำแหน่งหน้าที่ และสอดคล้องกับ เกศกาญจน์ ทองจันทร์แก้ว และ จรัส อติวิทยากรณ์ (2565) ที่พบว่า ด้านการทำงานเป็นทีมมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดในกลุ่ม ทั้งนี้เพราะสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ในการส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำงานเป็นทีม ผ่านการแบ่งปันความรู้ การฝึกอบรม และการพัฒนาทักษะด้านการสื่อสารและการประสานงาน ทำให้บุคลากรสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2, 2567)

3. ผลการวิจัยที่พบว่า ปัจจัยการบริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในระดับสูง โดยเฉพาะภาวะผู้นำของผู้บริหาร (X1) ซึ่งมีอิทธิพลต่อบุคลากรและสามารถเป็นแบบอย่างที่ดี ส่งผลให้เกิดความร่วมมืออย่างเต็มใจ สอดคล้องกับแนวคิดของ กิตติชัย อาจหาญ (2565) ที่ชี้ว่าภาวะผู้นำช่วยสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ร่วมกัน ด้านการจัดสรรทรัพยากร (X2) ก็มีความสัมพันธ์ในระดับสูง แสดงถึงความสำคัญของการใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสมในการส่งเสริมการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ขณะที่บุคลากรที่มีสมรรถนะ (X3) และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (X4) มีบทบาทสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้และการแลกเปลี่ยนความรู้ ส่วนการบริหารแบบมีส่วนร่วม (X5) แม้จะมีความสัมพันธ์ในระดับรองลงมา แต่ก็ยังมีความสำคัญในการกระตุ้นความรู้สึกร่วมกันและเสริมสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ร่วมกัน โดยมีการสื่อสารที่ดี (X6) เป็นปัจจัยส่งเสริมที่ช่วยให้การทำงานร่วมกันเกิดขึ้นอย่างราบรื่น สอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทน์ภัส ชัยสงคราม (2561) พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารและการจัดสรรทรัพยากรส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

4. ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ได้แก่ ด้านการจัดสรรทรัพยากร และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยพิจารณาการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาร้อยละ 52.80 สอดคล้องกับ ปรีญาพร ขุนพรม (2564) ที่พบว่า การมีทรัพยากรแนวคิดที่เพียงพอและการจัดสรรที่เหมาะสมช่วยสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่วนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศก็มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนการเรียนรู้ในรูปแบบที่ทันสมัย โดยช่วยเชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด (นราดล ยตะโคตร, 2565) ทั้งนี้เนื่องมาจากการดำเนินการตาม PLC การจัดสรรทรัพยากรที่เหมาะสมช่วยให้สถานศึกษามีเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ บุคลากร และงบประมาณที่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ทำให้ครูสามารถพัฒนาตนเองและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยการบริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในระดับสูง ดังนั้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้

1. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 และสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของครู บุคลากรทางการศึกษา และนักเรียน โดยมีการส่งเสริมให้นักเรียนมีโอกาสเรียนรู้ทักษะด้านดิจิทัล
2. สถานศึกษาควรจัดให้มีเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เทคนิค และแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ เช่น การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ (workshop) และจัดกลุ่มแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) นำระบบพี่เลี้ยงทางวิชาชีพ (mentoring system) มาใช้ เพื่อให้ครูผู้ที่มีประสบการณ์สามารถให้คำแนะนำแก่ครูในการพัฒนาการสอน
3. หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรกำหนดนโยบายการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาและแปลงนโยบายสู่การปฏิบัติเพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถเป็นผู้นำในการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์ต่อครูและนักเรียน
4. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 และสถานศึกษาควรสนับสนุนการดำเนินงาน PLC ของสถานศึกษาอย่างเพียงพอ รวมทั้งพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีความสมบูรณ์และทันสมัยเพื่อช่วยให้การดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษามีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรวิจัยเชิงเปรียบเทียบแนวทางการบริหารและการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในบริบทที่แตกต่างกัน ซึ่งจะช่วยให้ได้ข้อสรุปที่มีความครอบคลุมและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาระบบการศึกษาในวงกว้าง
2. ควรมีการศึกษาปัจจัยทางการบริหารสถานศึกษาอื่น ๆ ที่อาจส่งผลต่อการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ เช่น วัฒนธรรมองค์กรและแรงจูงใจของบุคลากรในการมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ ความพร้อมด้านนโยบายและการสนับสนุนจากภาครัฐในการส่งเสริมการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กิตติชัย อางหาญ. (2565). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร]. SNRU E-THESIS. https://gsmis.snru.ac.th/e-thesis/file_att1/2023051063421229103_fulltext.pdf
- กิตติพงษ์ ต่างเกสี. (2565). สมรรถนะประจำสายงานของครูที่ส่งผลต่อความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร]. SNRU E-THESIS. https://gsmis.snru.ac.th/e-thesis/thesis_detail?r=63421229133
- เกศกาญจน์ ทองจันทร์แก้ว และ จรัส อติวิทยากรณ์. (2565). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตนครหาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสงขลา สตูล. การประชุมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติ และนานาชาติ ครั้งที่ 13. 2486-2503. [https://www.hu.ac.th/Conference/conference2022/proceedings/doc/07%20การศึกษา/81-Ed-211%20\(2486%20-%202503\).pdf](https://www.hu.ac.th/Conference/conference2022/proceedings/doc/07%20การศึกษา/81-Ed-211%20(2486%20-%202503).pdf)
- ขวัญเพชร พลวงศ์. (2564). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร]. SNRU E-THESIS. https://gsmis.snru.ac.th/e-thesis/file_att1/2022101863421229106_fulltext.pdf
- ชามา เทียนโสภา. (2566). รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเอกชนเพื่อส่งเสริมการเป็นองค์กรแห่งความสุข. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยนเรศวร]. NU Intellectual Repository. <https://nuir.lib.nu.ac.th/dspace/bitstream/123456789/5832/3/ChamaTiansopha.pdf>
- ณัฐธินิชา ภูติสม. (2565). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร]. SNRU E-THESIS. https://gsmis.snru.ac.th/e-thesis/thesis_detail?r=59421247112
- ทรงพร อุดรพันธ์. (2564). ปัจจัยทางการบริหารและปัจจัยวัฒนธรรมคุณภาพที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของสถานศึกษาใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต1. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ]. DSpace at Srinakharinwirot University. <http://ir-ithesis.swu.ac.th/dspace/bitstream/123456789/1929/1/g631130013.pdf>

- นันท์นภัส ชัยสงคราม. (2561). การเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพทางการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต]. DPU e-Theses.
<https://libdoc.dpu.ac.th/thesis/Nanthaphas.Cha.pdf>
- นันท์นภัส พิมพ์กรกิตกุล. (2565). แนวทางการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2. วารสารพุทธสังคมวิทยาปริทรรศน์. 7(4), 13-26.
<https://so09.tci-thaijo.org/index.php/nsc/article/view/5831/3897>
- นราดล ยตะโคตร. (2565). ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร]. SNRU E-THESIS. https://gsmis.snru.ac.th/e-thesis/thesis_detail?r=62421247113
- ปริญญาพร ชุนพรม. (2564). เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการโรงเรียนประถมศึกษา. [วิทยานิพนธ์ปริญญาดุขฎิบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร]. Silpakorn University Repository : SURE.
<http://ithesis-ir.su.ac.th/dspace/bitstream/123456789/3785/1/59252908.pdf>
- ปาริชาติ สีพันธ์บุญ. (2564). รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. [วิทยานิพนธ์ปริญญาดุขฎิบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร]. SNRU E-THESIS. https://gsmis.snru.ac.th/e-thesis/file_att1/2022060661632233103_fulltext.pdf
- พัชรภา ดันติชูเวช. (2560). เจเนอเรชั่นแอลฟา: เจเนอเรชั่นใหม่ในสังคมไทยศตวรรษที่ 21. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรสวรรค์ สุขพรม. (2565). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2. วารสาร มจร.อุบลปริทัศน์. 7(2), 196-200.
<https://so10.tci-thaijo.org/index.php/JPE/article/view/688>
- มาติยะห์ จารงค์. (2566). การใช้การศึกษารับรู้และการจัดการเรียนรู้แบบเปิด เพื่อสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูคณิตศาสตร์ในโรงเรียนศรีทักษิณสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดนราธิวาส. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- มิรินทร์ พนมอุปการ. (2563). การพัฒนารูปแบบการบริหารตามแนวคิดโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาโรงเรียนบ้านดาหลำสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. https://www.kroobannok.com/board_view.php?b_id=182119&bcat_id=16

- ยศสรวาตี กริ่งไกร. (2560). การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. [วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย]. MCU Digital Collections. <http://oldweb.mcu.ac.th/userfiles/file/วิทยานิพนธ์/ปริญญาเอก/พุทธบริหารการศึกษา/2560/MCU600114023.pdf>
- วรัชยา ประจำ. (2563). รูปแบบการพัฒนาคู่มือใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. <https://shorturl.asia/KhC1c>
- วิศรา อรุณกิตติพร. (2561). ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา. BUUIR. <https://buuir.buu.ac.th/handle/1234567890/7678>
- วาที พูลทรัพย์. (2564). องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา. [วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร]. Silpakorn University Repository : SURE. <http://ithesis-ir.su.ac.th/dspace/bitstream/123456789/3287/1/60252928.pdf>
- วิชัย วงษ์ใหญ่ และ มารุต พัฒนาผล. (2562). การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิมาลย์ ลีทอง. (2563). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดสกลนคร. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร]. SNRU E-THESIS. https://gsmis.snru.ac.th/e-thesis/file_att1/2020080861421229119_fulltext.pdf
- วิราวรรณ เพ็ชรนา. (2563). แนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตวิภาวดีกรุงเทพมหานคร. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร]. Silpakorn University Repository : SURE. <http://ithesis-ir.su.ac.th/dspace/bitstream/123456789/3301/1/60260305.pdf>
- ศิวกร รัตติโชติ. (2561). แนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพเพื่อการวิจัยในชั้นเรียนของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน: วิจัยแบบผสมผสานวิธีการ. [วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2. (2567). แผนบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2567. https://www.surat2.go.th/2021/files/com_news_plan67/2024-03_2e8dd6521508bcf.pdf

- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2566). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. <https://www.moe.go.th/wp-content/uploads/2022/01/MOE-Authority.pdf>
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี. (2565). บทบัญญัติด้านการศึกษาตามรัฐธรรมนูญ. <https://lamphuncity.go.th/wp-content/uploads/2020/05/ธรรมนูญการศึกษา2560.pdf>
- สำนักพัฒนาครูและบุคลากรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). สำนักพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รับการติดตามโรงเรียนโครงการผู้นำในท้องถิ่น ปีที่ 2. <https://www.obec.go.th/archives/3019>
- สุนันท์ รุ่งอรุณแสงทอง. (2561). การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ. [วิทยานิพนธ์ปริญญา ดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร]. Silpakorn University Repository : SURE. <http://ithesis-ir.su.ac.th/dspace/bitstream/123456789/2185/1/55252942.pdf>
- สุภาภรณ์ เทียงทางธรรม. (2564). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารสถานศึกษากับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยโดยใช้สมองเป็นฐานในโรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตรารด. [วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- สุรัชย์ พรหมปากดี. (2565). ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครพนม. [วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร]. SNRU E-THESIS. https://gsmis.snru.ac.th/e-thesis/thesis_detail?r=63421229101
- สุรศักดิ์ ปาเฮ. (2562). การศึกษาภาคคว้นตภาพเรียนได้ทุกหนทุกแห่งและทุกเวลา. แพร่ไทยอุตสาหกรรมพิมพ์.
- เอกพงษ์ ดิษแสง. (2565). การส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร. [วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์]. DPU e-Theses. <https://libdoc.dpu.ac.th/thesis/Ekkaphong.Diss.pdf>

ภาษาอังกฤษ

- Clarke, K. C. (2014). *The Identification of successes and barriers in establishing professional learning communities from principals' perspectives*. Minnesota State University. <https://cornerstone.lib.mnsu.edu/etds/341/>
- DuFour, R., Eaker, R., & Many, T. (2010). *Learning by doing: A handbook for professional learning communities at work*. Solution Tree Press.

- Hord, S. M., Abrego, J., Moller, G., Olivier, D. F., Pankake, A. M., & Roundtree, L. (2010). *Demystifying professional learning communities: School leadership at its best*. R&L Education.
- Kenoyer, F. E. (2012). *Case study of professional learning community characteristics in an Egyptian private school*. Columbia International University.
- Martin, B., Mitrovic, A., Koedinger, K. R., & Mathan, S. (2011). Evaluating and improving adaptive educational systems with learning curves. *User Modeling and User-Adapted Interaction*, 21, 249-283. <https://doi.org/10.1007/s11257-010-9084-2>
- Stoll, L., Bolam, R., McMahon, A., Wallace, M., & Thomas, S. (2006). Professional learning communities: A review of the literature. *Journal of educational change*, 7(4), 221-258. <https://doi.org/10.1007/s10833-006-0001-8>